

Soạn văn bài 11: Từ ngôn ngữ chung đến lời nói cá nhân dưới đây giới thiệu với các bạn để tham khảo giúp học tập tốt môn Ngữ Văn lớp 11 chuẩn bị cho bài giảng sắp tới đây của mình.

Mẫu 1: Soạn bài lớp 11 Từ ngôn ngữ chung đến lời nói cá nhân

Kiến thức cơ bản

Ngôn ngữ chung

Ngôn ngữ chung là ngôn ngữ được một cộng đồng xã hội sử dụng thống nhất để giao tiếp.

Ngôn ngữ chung bao gồm hệ thống các đơn vị, các quy tắc, các chuẩn mực xác định về ngữ âm - chữ viết, từ vựng và ngữ pháp. Mỗi thành viên trong cộng đồng đều cần phải có những hiểu biết nhất định ngôn ngữ chung của cộng đồng, dân tộc thì mới có thể giao tiếp được.

Mỗi người tự nâng cao hiểu biết của mình về ngôn ngữ chung bằng cách học, có thể học ở nhà trường, học trong sách vở và học trong giao tiếp hàng ngày. Việc học ấy sẽ giúp con người hình thành các kĩ năng sử dụng ngôn ngữ: nghe, nói, đọc, viết.

Lời nói cá nhân

Lời nói cá nhân là sản phẩm của mỗi người khi sử dụng ngôn ngữ chung làm công cụ giao tiếp. Do đó, mỗi văn bản nói và viết thường mang dấu ấn cá nhân của người tạo lập nên.

Dấu ấn cá nhân trong lời nói thể hiện cá tính, hiểu biết, vốn văn hoá... của người nói, viết.

Trong văn chương nghệ thuật, dấu ấn cá nhân vô cùng quan trọng. Những tác phẩm thành công là những tác phẩm thể hiện được cá tính, phong cách riêng của nhà văn. Bởi nghệ thuật đề cao sự sáng tạo, mà sáng tạo của nghệ thuật thể hiện ở khả năng sử dụng ngôn từ của nghệ sĩ. Từ ngôn ngữ chung, nghệ sĩ sáng tạo nên những lời nói, cách kể, cách diễn đạt riêng của mình. Chẳng hạn: Những ca khúc trữ tình của Trịnh Công Sơn khác hẳn những ca khúc đậm chất rock Tây nguyên của Nguyễn Cường, những trang văn đầy tài hoa, cầu kì trong việc sắp xếp ngôn từ của Nguyễn Tuân khác hẳn những trang văn chất phác, hồn hậu, hiền lành của Nguyễn Hồng...

Rèn kĩ năng

1. Câu tục ngữ Học ăn học nói học gói học mở khuyên răn con người phải biết chú ý đến việc xử sự có văn hoá đối với mọi người xung quanh.

Học nói là học ngôn ngữ chung, trau dồi vốn hiểu biết về ngôn ngữ để biết cách giao tiếp đối với người xung quanh sao cho đúng mực, đúng vai vế, đúng hoàn cảnh và đúng chuẩn mực ngôn ngữ chung trong những hoàn cảnh giao tiếp cụ thể.

2.

a. Chim khôn kêu tiếng rảnh rang
Người khôn nói tiếng dịu dàng dễ nghe

Câu này khuyên người ta nên nói năng dịu dàng, thanh lịch.

*b. Người thanh tiếng nói cũng thanh
Chuông kêu khẽ đánh bên vành cũng kêu*

Câu này ca tụng những người ăn nói thanh nhã, lịch sự.

*c. Đất tốt trồng cây rườm rà
Những người thanh lịch nói ra dịu dàng*

Câu này khen cách nói năng dịu dàng của người thanh lịch.

*d. Đất xấu trồng cây khẳng khiu
Những người thô tục nói điều phàm phu.*

Câu này chê những người có thói quen nói năng thô lỗ.

Các câu ca dao, tục ngữ trên nói đến mối quan hệ giữa mỗi người và lời nói cá nhân của họ. Từ đó khẳng định, lời nói cá nhân thể hiện tính cách, phẩm chất của con người.

Mẫu 2: Soạn bài lớp 11 Từ ngôn ngữ chung đến lời nói cá nhân

Câu 1 trang 13 SGK Ngữ văn 11 tập 1

Trong câu “Bác Dương thôi đã thôi rồi”, từ “thôi” in đậm được sử dụng với nghĩa chuyên, có nghĩa là qua đời, mất.

Câu 2 trang 13 Ngữ văn 11 tập 1 SGK

- Ở hai câu thơ trên, từ ngữ được sắp đặt theo lối đảo ngữ: danh từ trung tâm đứng trước định ngữ và danh từ chỉ loại (rêu từng đám, đá mấy hòn); đảo trật tự cú pháp: vị ngữ đứng trước chủ ngữ.

- Cách sắp đặt như thế tạo ra ấn tượng mạnh về cảm giác: những đám rêu, hòn đá có sức sống mạnh mẽ, khẳng định sự tồn tại của mình, không gian thiên nhiên được sắp đặt một cách độc đáo, khác biệt.

- Ngoài ra, cách sắp đặt này còn thể hiện cá tính mạnh mẽ trong phong cách nghệ thuật, phong cách ngôn ngữ của tác giả Hồ Xuân Hương.

Câu 3 trang 13 tập 1 SGK Ngữ văn 11

Ví dụ:

- Câu thơ của Xuân Diệu trong bài thơ “Đây mùa thu tới”:

“Rặng liễu đìu hiu đứng chịu tang

Tóc buồn buông xuống lệ ngàn hàng”

- Câu văn của Thạch Lam trong truyện ngắn “Hai đứa trẻ”:

“Trời đã bắt đầu đêm, một đêm mùa hạ êm như nhung và thoảng qua gió mát. Đường phố và các ngõ con dần dần chứa đầy bóng tối.”

⇒ Các nhà thơ, nhà văn từ kho tàng ngôn ngữ chung của cộng đồng, bằng những cách sử dụng những kết hợp từ lạ, những liên tưởng độc đáo đã tạo nên những lời nói mang dấu ấn riêng của phong cách cá nhân.

Mẫu 3: Soạn bài lớp 11 Từ ngôn ngữ chung đến lời nói cá nhân

Ngôn ngữ - tài sản chung của xã hội

1. Những yếu tố chung trong ngôn ngữ của cộng đồng:

- Các âm thanh và các thanh (nguyên âm, phụ âm, thanh điệu...)
- Các tiếng (âm tiết) là sự kết hợp của các âm và thanh.
- Các từ (từ đơn, từ ghép)
- Các ngữ cố định (thành ngữ, quán ngữ...)

2. Các quy tắc và phương thức chung:

- Quy tắc chung: Quy tắc cấu tạo từ, ngữ (cụm từ, câu, đoạn...)
- Phương thức chuyển nghĩa từ (nghĩa gốc sang nghĩa phát sinh)

Lời nói – sản phẩm riêng của cá nhân

- Cái riêng trong lời nói cá nhân biểu hiện qua:

- + Giọng nói cá nhân
- + Vốn từ ngữ cá nhân
- + Việc sử dụng các từ ngữ quen thuộc một cách sáng tạo
- + Việc cấu tạo ra từ mới
- + Việc vận dụng linh hoạt, sáng tạo quy tắc chung, phương thức chung.

- Biểu hiện rõ nhất của nét riêng trong lời nói cá nhân là phong cách ngôn ngữ cá nhân

Luyện tập

Câu 1 trang 13 sách giáo khoa Ngữ văn 11 Tập 1

- Từ “thôi” vốn có nghĩa là chấm dứt, kết thúc một hoạt động nào đó
  - Từ “thôi” in đậm được Nguyễn Khuyến sử dụng để chỉ sự chấm dứt, kết thúc một cuộc đời
- ⇒ Đây chính là sự sáng tạo nghĩa mới cho từ “thôi” của Nguyễn Khuyến để làm giảm bớt đi sự đau lòng, xót xa khi mất đi một người bạn tri kỉ là Dương Khuê.

Câu 2 trang 13 Ngữ văn 11 Tập 1 sách giáo khoa

- Ở các câu thơ trên, Hồ Xuân Hương đã sử dụng biện pháp nghệ thuật đảo ngữ
  - Ở trong các tổ hợp cụm danh từ đều đảo danh từ trung tâm lên trước: danh từ + phụ ngữ trước: rêu + từng đám, đá + mấy hòn
  - Đảo vị ngữ lên trước chủ ngữ: “Xiên ngang mặt đất, rêu từng đám” (Từng đám rêu, xiên ngang mặt đất)
  - Đưa các cụm động từ mạnh “Xiên ngang mặt đất”, “đâm toạc chân mây” làm vị ngữ lên trước
- ⇒ Tạo nên âm hưởng mạnh cho câu thơ, sự dữ dội của thiên nhiên cũng như của lòng người.

Câu 3 trang 13 Tập 1 sách giáo khoa Ngữ văn 11

Ví dụ trong một loài cá chúng đều có những nét chung giống nhau như sống dưới nước, thở bằng mang. Nhưng mỗi con cá lại có những nét riêng khác nhau về kích thước, màu sắc, khối lượng. Như các loài cá đều đẻ trứng chỉ có cá heo, cá ngựa.. đẻ con..

CLICK NGAY vào **TẢI VỀ** dưới đây để download soạn văn lớp 11 bài Từ ngôn ngữ chung đến lời nói cá nhân file word, pdf hoàn toàn miễn phí.